

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio I. An Minor propter delictum capitale puniri possit poenâ ordinariâ
mortis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

QUÆSTIO I.

An Minor propter delictum capitale puniri possit pœnâ ordinariâ mortis?

Negativa arridet multis magnisque Doctoribus, uti Aretino, Farinac. p. 3. q. 92. n. 41. Andr. Tiracuell. in tr. de pœn. temperand. caus. 7. Joanni Harpprecht *litt. tit. de publ. Judic. §. 5. n. 782.* qui plurimos alios allegat: ex quibus tamen multi excipiunt atrociora crimina, reipublicæ singulariter perniciofa vel abominanda, ut crimen læsæ Majestatis, hæreseos, Sodomix, veneficii & magiæ &c. licet alii cum Fr. de Caldas, & cum Farinac. de pœn. temper. q. 92. n. 106. (nisi maximæ circumstantiæ concurrerent) non excipiant. Neque destituuntur hi Auctores gravibus, propter quæ mitiora amplectuntur, fundamentis ex Jure petitis, quorum

Primum sumitur ex l. 1. §. impubes ff. ad S. C. Silam. ibi: *etatis enim excusationem meretur.* Item ex l. 16. ff. de pœn. ubi §. 2. dilucide asseritur, in impositione pœnarum *etatis rationem habendam esse.* Rursus ex l. 108. ff. de R. 7. ibi: *fere in omnibus pœnalibus Judiciis & etati & imprudentia succurritur.* Ergo per modum regulæ generalis statuunt Jura, Minori etati succurrendum, & mitiorem, quàm majorennibus, pœnam esse infligendam.

Secundum ex l. auxilium 37. §. 1.

v. in delictis ff. de Minor. ibi: *in delictis autem minor annis 25. non meretur in integrum restitutionem, utique atrocioribus (ergo vi atrocibus, & pœnam mortis ordinariam promeritis, restituitur, seu ipsi succurritur) nisi quatenus interdum miseratio etatis ad mediocrem pœnam Judicem perduxerit: ergo licitum est Judici in hujus legis pœnam mitigare ob etatem minorennem.*

Tertium fundatur in ratione, quia minor longè infirmiori judicio regitur, quàm aliquis majorennis, cum illius judicium sit adhuc immaturum, fragile multis captionibus & insidiis expositum. l. 1. pr. ff. de Min. atque postulat, ut ipsi quoque succurratur in delictis, præsertim cum ob infirmitatem judicii etiam dolus in ipso sit minor, quàm in majorenni: ergo, cum delicta quoad gravitatem non sint paria, nec pœnæ debent esse æquales.

Histamen non obstantibus censeo, spectatâ theoriâ regulariter minores pœnæ ordinariæ, etiam mortis, subiacere. Bald. in l. 1. c. si advers. delict. n. 1. Menoch. de arbit. Jud. l. 7. casu 239. n. 3. Colerus p. 1. decis. 162. n. 8. Ant. Merenta *Controv. Jur. l. 5. c. 15.* Carpozov. *Prax. Crim. p. 3. q. 143. à n. 64.* Glettle *Jurispr. Terrib. to. 1. p. 1. c. III.*

s. un. §. 3. n. 38. P. Schmalzgrueber h. t. n. 12. alique multi & præclari DD. De delictis spiritualibus, uti est Hæresis, & Simonia apud Canonistas est extra controversiam, quia minor in spiritualibus habetur pro majore. P. Reiffenstuel. b. t. n. 4. Barb. in c. 1. §. fin. b. t. Dixi 1. spectatâ Theoriâ; siquid aliud in tribunalium praxi observetur, eò minus repugno, quò magis aliàs in mitiora propendeo. Dixi 2. regulariter, nisi nempe ob alias circumstantias justa causa vel æquitas postulet, ut Judex ob ætatis infirmitatem mitiget pœnam ordinariam, & pœnam mortis mutet in pœnam fustigationis aut relegationis, vel pœnam mortis qualificatam convertat in simplicem. arg. l. 37. §. 1. cit. P. Schmalzgrueber. n. 12. cit. §. seq.

Moveor ad ita concludendum 1. à l. si ex causa 9. §. nunc 2. ff. de Min. ubi mota est quæstio, utrum ob paritatem rationis non pariter succurrendum sit minoribus in delictis, sicut succurritur in contractibus, Ulpianus eam negativè decidit dicendo: placet in delictis minoribus non subveniri, nec hic itaque subvenietur. Nam etsi furtum fecit, vel damnum injuria dedit, non ei subvenietur. Consonant l. 1. §. l. 2. c. si advers. delict. in quarum prima sic dicitur: in criminibus quidem ætatis suffragiò minores non juvantur: etenim malorum mores infirmitas non excusat, si nempe delictum ex animo venit, seu ex dolo: in secunda autem sic: licet in delictis ætate neminem excusari constet. Jam sic: Secundùm Le-

(R. P. Pichler Decif. Tom. 2.)

ges minoribus per se & regulariter non subvenitur, nec in criminibus ætas ipsis suffragatur, nec eos excusat infirmitas animi, si de dolo constat: sed ipsis subveniretur, & ipsi juvantur ætatis suffragiò, & excusarentur, si à pœna ordinaria forent immunes: ergo ab hoc per se & regulariter non sunt immunes. Ma. habetur in Legibus, Min. patet, cum magnum esset sublevamen & subsidium minorum, si pœnæ ordinaria ob sua delicta non subjacerent.

Moveor 2. à l. 36. ff. ad L. Jul. de adult. ibi: si minor annis adulterium commiserit, Lege Julia tenetur, quoniam tale crimen post pubertatem incipit: ergo, cum minor adulterii reus teneatur Lege Julia de adulteriis, hoc ipso tenetur pœnâ ordinariâ hujus Legis, cum textus absolute dicat, eum teneri Lege Julia, eò quòd in hac ætate dolus, in adulterio inquisitus, jam adsit: ergo etiam ob alia delicta pœnæ ordinariæ subjacet minor, si dolus sufficiens ad delictum adsit. arg. à contrario desumpto ex l. 22. ff. ad L. Cornel. de fals. §. arg. l. 5. §. etsi infans. ff. ad L. Aquil. Confirmatur ex l. 6. C. ad L. Cornel. de Sicar. ibi: si quis te reum Legis Corneliæ de Sicariis fecerit, innocentia purgari crimen, non ætate, convenit: ergo, si minor dolosum commiserit homicidium, ratione ætatis non excusatur à pœna ordinaria Legis Corneliæ de sicariis: ergo nec, si aliud crimen capitale commiserit. Confirmatur 2. ex l. 14. ff. ad S. C. Syllan. ibi: Tribus autem Germa-

nus

aus Legatus etiam de impubere (qui non multum à puberi etate aberat) sumi iussit supplicium, & tamen non sine ratione --- qui verò ministri, vel participes cædis (Domini sui) & ejus etatis (quamquam nondum puberis) ut rei intellectum capere possent, his non magis in cæde domini, quam in ulla alia causa, parci oportere: ergo, si juxta hanc legem parci non debet, etiam impuberibus, pubertati tamen proximis, in quibus adest doli capacitas & dolus, multò minus parci debet minoribus, qui sæpe sunt maligni judicii & admodum malitiosi: parceretur autem, si à pœna ordinaria essent immunes.

Moveor 3. à Constit. Poenali Caroli V. qui art. 164. von Jungen Dieben sic ordinavit: So der Dieb, oder Diebin (æquiparat hic Carolus scæminas cum maribus quoad annos pubertatis in poenalibus) ihres Alters unter vierzehn Jahren wâren, die sollen umb Diebstall, ohn sondere Ursach, auch nit vom Leben zum Tod gerichte, sondern der obgemeld Leibstraff gemess, mit sambt ewiger Urphed gestrafft werden. Wo aber der Dieb nabende bey vierzehn Jahren wâre, und der Diebstall gross, oder obbestimbt beschwerliche Umstände, so gesâhrlich, darbey gefunden wûrden, also das die Bosheit das Alter erfüllen môcht, so sollen Richter und Urtheiler deshalb auch, wie hernach gemeldt, Rathspfliegen, wie ein solcher Junger Dieb an Gut, Leib, oder Leben zustraf-

sen sey: Ex quo textu rectè inferri Blumlacher ad cit. art. n. 5. à contrario, fures annam 14. etatis egressos, seu puberes, & minores, pœna ordinaria mortis subiacere ob furtum, etiam non qualificatum (si enim tale esset, nec impuberes, pubertati proximis, in quibus malitia supplet defectum etatis, prævia consultatione puniri permittit etiam morte pro qualitate circumstantiarum) quia exceptio firmat regulam in casibus non exceptis. Ego autem ex dicta Constitutione Carolina aliam adhuc facio illationem, nempe hanc: dubium est inter Auctores, quid de Jure Communi statutum sit, an nimirum minores pœnâ ordinariâ mortis per se & regulariter affici possint vel debeant: Carolus V. autem Legislator pro Imperio Romano-Germanico clarè determinavit pœnam ordinariâ mortis in furto: ergo de Recentiori Jure in Imperio Romano determinatum nunc est, pœnâ ordinariâ eos esse afficiendos saltem ob delictum furti: cùm igitur eadem ratio, nempe sufficiens doli capacitas, quæ sicut in Carolina, ita & in Jure Communi, maximè attenditur, adesse possit in aliis quoque delictis, & sæpe soleat, etiam horum rei minores pœnâ mortis ordinariâ afficiendè erunt.

Ad fundamentum 1. Adverse partibus illas tres Leges exaudiendas esse de Impuberibus, non de Minoribus, vel si de his quandoque, tunc tantum, quando ex circumstantiis apparet,

paret, eos imprudentiâ potius, quàm dolo deliquisse. Siquidem primustextus aperte loquitur de impubere, secundus solum refert circumstantias, quæ augent vel minuunt delictum, ac inter illas ponitur etiam ætas, quæ aliquando etiam minuit delictum, si nimirum magis ex imprudentia, ut ordinariè in impuberibus, non in minoribus contingit (nam propriè imprudentia cadit in impuberes) quàm ex dolo commissum fuisse ostendatur. Ant. Merenda *controv. Jur. l. 5. c. 15. n. 12.* Tertius disertè addit, *ætati & imprudentiæ*: ergo textus non vult succurri cuilibet ætati, etiam minorum, sed ubi imprudentia solet & præsumitur communiter adesse, uti apud Impuberes, apud minores autem, qui plerumque jam sunt satis astuti, jam doli adesse solet, & communiter apparet in delictis. Si igitur hi textus intelligantur de Impuberibus, alii autem, in quibus habetur aperte, quòd ætati non succurratur, de minoribus doli satis capacibus, Jura optimè conciliantur, quæ juxta communem regulam conciliari debent, quantum fieri potest, ut evitetur vel contradictio & correctio.

Ad 2. M. himet gratulor, quòd meam sententiam amplissimè confirmet & explicet potius, quàm impugnet; nam in illo textu dicitur, *interdum* ad mitiorem pœnam insigendam moveri posse, nimirum quando delictum culpâ magis & imprudentiâ, quàm

dolò, admissum esse apparet; vel quando minor judicio ætatem impuberem non est egressus, & annis quidem minorennis seu pubes effectus, non malitiâ; vel quando crimen est tale, cui à Jure non est taxata pœna certa & ordinaria, sed arbitraria, si ergo *interdum* duntaxat Judex juxta dicta possit mitigare pœnam à Lege taxatam, regulariter mitigare non potest; quod est thesis mea. Certè citata lex 37. in versu sequenti statim subjungit, quòd minor frustra deprecetur pœnam per hoc quòd *minor annis* adulterium se commississe fateatur; ac in fine addit, quòd *non sit ætatis excusatio adversus præcepta legum ei, qui, dum leges invocat, contra eas committit.* Ex hoc autem, quòd *d. l. negetur minori restitutio in delictis atrocioribus*, non inferitur, quòd in atrocibus restitutio detur; quia vox *utique* ibi posita non significat idem ac *tantum*, sed idem ac *maximè*, quæ vox est implicativa.

Ad 3. Esto, quòd minor regatur infirmiore judicio, quàm majorennis (quod non semper est verum) sufficit tamen, quòd doli ita sit capax, & tantæ malitiæ ac improbitatis, quanta requiritur ad formale delictum; alias homines rudiores & crassiores mitius regulariter essent puniendi quàm litterati & Nobiles, cum in illos tanta non cadat malitiæ, quanta in istos. quod nemo dixerit. Dein, si Judices deberent semper metiri minorem vel majorem dolum delin-

delinquentis, nunquam ferè pœna ordinaria infligi possit, sed ea vel mitigari deberet, & ipsi Judices in-

numeris scrupulis exponerentur non sine damno reipublicæ.

QUÆSTIO II.

An minorennis ob crimen Magiæ & maleficii pœnâ ordinariâ affici possit? atque in specie noster Casparellus?

Quamvis plerique DD. severius procedendum esse velint contra adolescentes atrociorum criminum reos, quæ inter utique est Magia & maleficium, tamen non desunt, qui etiam in hoc crimine mitius cum puberibus seu minoribus agendum esse censeant, nisi plenam pubertatem adepti sint. Manz in *decis. Palat. q. 72. n. 25.* cum Thoma Mezger *conf. crim. 7. n. 3.* plures allegante. Et licet alii hac in parte multum tribuant arbitrio Judicis, tamen addunt, hoc arbitrium nunquam extendendum esse ad ultimum supplicium ante decimum sextum ætatis annum completum, nisi maximæ circumstantiæ accederent. Binsfeldius ad l. 5. C. de malef. & mathem. fol. 521. & 524. Th. Mezger *cit. conf. 7.* ubi notant, talem ætatem minorem asservandum & instruendum, vel etiam, ut ex laudato Manzio n. 17. allegante responsum Juridicæ Facultatis Ingolstadiensis de 20. Sept. 1646. virgis acerbis castigandum. Ratio esse potest partim, quia tales

adolescentes & juvenes sæpe in infantiâ à parentibus pervertuntur, demoni mancipantur, Deo renuntiare jubentur, ad nocturna conventicula abducuntur, partim quia hoc delictum est tale, ex quo ante maturiorem ætatem propriis viribus extricare se nequeunt ob gravissimas tentationes diaboli, visibiliter sæpe apparentis, non solum allicientis sed etiam minitantis ac propè compellentis, quibus superandis vix majorennis & grandævi sufficiunt. Dein pro Casparello

2. Facere potest, quòd nunquam convictus vel confessus fuerit, se ulli hominum nocuisse seu in vita & membris, seu in animalibus &c. Sed illi magi, sagæ &c. quæ licet diabolo se devoverint, cum eo se commiscuerint, Deum abnegarint &c. ad nullos tamen actus nocivos progressi sunt, nec maleficium externum commiserunt, ultimò supplicio non sunt afficiendæ in Imperio Romano propter Constitutionem Pœnalem Caroli